

Wrocław, dnia 3.10.2008 r.

P/08/151
LWR-41034 - 4/2008

*Pan
Marek Piorun
Burmistrz Miasta
Dzierżoniowa*

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. nr 231, poz. 1701), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Urząd Miasta Dzierżoniowa w zakresie pobierania oraz wykorzystania opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2006 – 2008 I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 września 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Urzędu w zakresie regulowania lokalnego rynku napojów alkoholowych i pobierania przewidzianych prawem opłat. Uchwalony limit liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych był przestrzegany, a zasady usytuowania tych punktów, zasady sprzedaży i podawania napojów alkoholowych były zgodne z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych poprzedzone było pozytywną opinią Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i uiszczeniem wymaganej opłaty. Podmioty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych terminowo wносиły należne opłaty za wydane zezwolenia i terminowo składały oświadczenia o wielkości sprzedaży tych napojów. Także pozytywnie, mimo stwierdzonych uchybień, Najwyższa Izba Kontroli ocenia działania Urzędu w zakresie wykorzystania środków finansowych pochodzących z opłat za zezwolenia

na sprzedaż napojów alkoholowych. Pozyskane środki wykorzystywano na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i zwalczaniem narkomanii.

Przyjęte oceny ogólne znajdują uzasadnienie w ocenach cząstkowych badanych obszarów działalności, i tak:

1. Rada Miejska Dzierżoniowa uchwałą nr XXII/158/2004 z dnia 26 stycznia 2004 r. ustaliła limit liczby punktów sprzedaży napojów zawierających ponad 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na 80, a punktów przeznaczonych do spożycia alkoholu w miejscu sprzedaży na 50. Uchwała określała zasady usytuowania na terenie miasta miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, a przyjęte rozwiązania zgodne były z postanowieniami ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. nr 70, poz. 473 ze zm.). Zwiększenie limitu liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży - do 95, zostało wprowadzone na mocy uchwały Rady Miejskiej podjętej w dniu 21 listopada 2005r.

Uchwalone limity liczby punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych były przestrzegane. Na początku 2006 r. takich punktów było 128, na koniec tego roku 131. Na koniec 2007 r. było ich 126, a na dzień 30 czerwca 2008 r. 120. Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych wzrosła z 280 na początku 2006 r. do 292 na koniec czerwca 2008 r.

2. Kontrola 23,1% wydanych w latach 2006 – 2008 (I półrocze) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykazała, że podmioty ubiegające się o wydanie tych zezwoleń złożyły wnioski spełniające wymogi określone w art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wszystkie wnioski uzyskały pozytywną opinię Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a wydanie przedmiotowych zezwoleń następowało w okresie nie dłuższym niż jeden miesiąc od daty złożenia wniosku, co było zgodne z uregulowaniami zawartymi w art. 35 kodeksu postępowania administracyjnego. Prawidłowo naliczono opłaty za wydanie zezwolenia, które wnosił zainteresowany podmiot przed wydaniem tego zezwolenia. Podmioty w obowiązujących terminach wносиły opłaty z tytułu wydanych zezwoleń oraz do końca stycznia każdego roku składały oświadczenia o wielkości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim.

3. Kontrole własne Urzędu nie ujawniły nieprawidłowości w zakresie obowiązku uwidaczniania przez placówki prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych informacji

odnośnie szkodliwości spożywania alkoholu. W latach 2006 - 2007 funkcjonariusze Straży Miejskiej w Dzierżoniowie, w oparciu o udzielone przez Pana Burmistrza upoważnienia, dokonali łącznie 361 kontroli placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych. Nie przeprowadzono natomiast żadnej kontroli tych placówek w okresie I półrocza 2008 r.

NIK zwraca uwagę, że problemem, który nie został rozwiązany było spożywanie napojów alkoholowych w miejscach publicznych, poza punktami ich sprzedaży. Za powyższe wykroczenia Straż Miejska w 2006 r. nałożyła 191 mandatów karnych, w 2007 r. – 150, a w I półroczu 2008 r. – 75.

4. W badanym okresie Rada Miasta Dzierżoniowa uchwałała corocznie „Miejskie Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”. Na lata 2006 – 2008 programy te miały jednobrzmiącą treść, ponieważ jak wyjaśnił pan Ryszard Szydłowski – Zastępca Burmistrza Miasta Dzierżoniowa, problem przeciwdziałania alkoholizmowi, mimo podejmowanych działań i ponoszonych wydatków jest problemem wciąż aktualnym, a liczba osób uzależnionych od alkoholu utrzymuje się na tym samym poziomie. Na zlecenie Urzędu w lutym 2006 r. opracowana została „Diagnoza problemów alkoholowych i innych zagrożeń społecznych dla miasta Dzierżoniowa”. Z diagnozy tej wynikało między innymi, że liczba osób uzależnionych od alkoholu szacowana była w przedziale od 700 do 1050, liczba osób dorosłych żyjących w rodzinach alkoholowych oceniana była w przedziale od 1400 do 1750. W tym samym przedziale szacowana była liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików. Liczba osób mieszkających w rodzinach uzależnionych od alkoholu szacowana była na około 10% ogólnej liczby mieszkańców Dzierżoniowa.

Kontrola wykazała brak stosownej diagnozy przy opracowywaniu i uchwaleniu w dniu 23 października 2006 r. „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii”. Program ten opracowany został w oparciu o uregulowania zawarte w ustawie z dnia 19 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. nr 179, poz. 1485) oraz z uwzględnieniem zamierzeń określonych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomani opracowanym na lata 2006 – 2010.

5. Stwierdzono, że opóźnione działania Urzędu w zakresie monitorowania wielkości dochodów realizowanych z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych skutkowały niepełnym wykorzystaniem uzyskanych kwot na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii. W 2006 r. zwiększenia wydatków na realizację przedmiotowych celów o kwotę 90.000 zł, dokonano dopiero w dniu 28 grudnia i w tej samej dacie dokonano zwiększenia

wydatków w 2007 r. o kwotę 180.000zł. Zwiększenie wydatków w ostatnich dniach roku budżetowego uniemożliwiło pełne wykorzystanie dochodów na realizację programów profilaktycznych związanych z realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. Uzyskane w 2006 r. środki na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii wykorzystane zostały w 80,7%, a w 2007 r. w 77,2 %.

NIK zwraca uwagę, iż na etapie sporządzania planów wydatków na lata 2007 – 2008, nie uwzględniono niewykorzystanych środków na przeciwdziałanie alkoholizmowi w 2006 r. w kwocie 118.128 zł i w 2007 r. w kwocie 165.254 zł. Na realizację zadań z zakresu profilaktyki przeciwalkoholowej w 2007 r. przekazano zaledwie 20.000 zł z niewykorzystanej w 2006 r. kwoty. W okresie I półrocza 2008 r. na realizację powyższych zadań przekazano niewykorzystaną w latach ubiegłych kwotę 40.000 zł, co spowodowało, iż w dniu 30 czerwca 2008 r. wielkość niewykorzystanych środków na przeciwdziałanie alkoholizmowi z lat 2006 – 2007 stanowiła kwotę 243.382 zł.

6. Zgodnie z wymogami określonymi w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 249, poz. 2104 ze zm.) oraz w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. nr 96, poz. 873 ze zm.) przekazywano dotacje dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, będących jednostkami niezaliczonymi do sektora finansów publicznych. Przyznanie dotacji poprzedzone było ogłoszeniem przez Burmistrza Dzierżoniowa otwartego konkursu ofert na realizację poszczególnych zadań. Złożone oferty były rozpatrywane przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i po uzyskaniu pozytywnej opinii następowało zawarcie umowy w sprawie udzielenia przedmiotowej dotacji. Umowa określała między innymi zakres rzeczowy dotowanego zadania, termin jego realizacji, termin rozliczenia oraz termin złożenia sprawozdania z jego realizacji. W 2007 r. dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych przekazane zostały dotacje w kwocie 137.600 zł, co stanowiło 24,7% ogólnej kwoty wydatków na przeciwdziałanie patologiom. Terminowo zostały złożone sprawozdania z realizacji dotowanych zadań w zakresie profilaktyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii.

Nadmienić należy, iż na pokrycie kosztów wynagrodzeń osób realizujących programy profilaktyczne wydatkowano 162.464 zł (29,1% ogólnej kwoty wydatków), a na zakup

materiałów, wyposażenia i usług związanych z wdrażaniem programów przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, wydatkowano kwotę 257.923 zł (46,2% ogólnej kwoty wydatków). Wszystkie zaangażowane środki finansowe wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem i terminowo rozliczone.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o :

1. Zdiagnozowanie zjawiska narkomanii na terenie miasta Dzierżoniowa oraz określenie rzeczywistych potrzeb w zakresie jej przeciwdziałania,
2. Dokonywanie systematycznej kontroli wszystkich placówek handlowych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności ich działania z postanowieniami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
3. Wyegzekwowanie obowiązku przestrzegania zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych,
4. Podjęcie działań dla racjonalnego zagospodarowania w 2008 r. niewykorzystanej w latach 2006-2007 kwoty 243.382 zł., przeznaczonej na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Pan Burmistrz ma prawo zgłosić do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust.2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.